

ЗАКОН ЗА МЛАДЕЖТА (СЪРБИЯ)

I. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

Обхват и цел на закона

член 1

Този закон урежда мерки и дейности, предприети от Република Сърбия, автономна провинция и местните самоуправляващи се области, насочени към подобряване на социалния статус и положението на младите хора и към създаване на условия за преодоляване на потребностите и интересите на младите хора във всички области, които представляват интерес за младите хора.

Целта на закона е да се създадат условия за подкрепа на младите хора в организацията, социална активност, развитие и реализация на потенциала им за себе си и за благо на обществото.

Младежка политика и младежки сектор

член 2

Младежка политика означава и включва всички мерки и дейности на държавни органи, институции, асоциации и други субекти, насочени към подобряване и насърчаване на позицията и състоянието на младите хора.

Младежки сектор включва областите, в които се извършват дейностите на младите хора, които са посочени в общите цели на Националната стратегия за младежта (по-нататък: Стратегията).

В политиката за младежта в рамките на младежкия сектор се осъществява от съответното министерство, отговарящ за въпросите на младежта (наричани по-долу: Министерство) чрез прилагането на Стратегията и други програмни документи в областта на младежката политика и координация на дейностите, свързани с тяхното прилагане, с участието на органите, които отговарят на специалните зони в сектора на младежта и всички други участници в политиката за младежта, в съответствие с този закон.

Значение на термините в този закон

член 3

Отделните термини в този закон, имат следните значения:

- 1) Младежи или млади хора означава лица от 15 до и включително 30-годишна възраст;
- 2) актьори в младежката политика означава: Република Сърбия, автономна провинция, и самоуправляващите се области, като притежатели на младежката политика, институции, асоциации, осъществяващи младежки дейности, както и други актьори, участващи в изпълнението на политиката за младежта;
- 3) Младежка дейност е всяка дейност в младежкия сектор, организирана от млади хора или субекти, младежка политика, предприета с цел подобряване на положението на младите хора

и тяхното овластяване за активно участие в обществото за собствена полза и такава в обществото;

4) Младежки труд означава такива младежки дейности, организирани от и за младите хора, въз основа на неформалното образование, проведено в свободното време на младите хора и предприемано с цел подобряване на условията за лично и социално развитие на младите хора в съответствие с техните нужди и възможности, в които те участват доброволно.

5) Неформално образование на младите хора означава всяка организирана дейност, пригодена към младите хора, извън формалната образователна система, основана на нуждите и интересите им, принципите на доброволното и активното участие на младите хора в процеса на обучение и насърчаване на демократичните ценности, чрез които младите хора да придобият умения, необходими за развитието на техните лични потенциали, активно участие в обществото и по-добра пригодност за заетост.

Всеки термин, използван в този закон се използва неутрално по отношение на пола.

Младежки Принцип за подкрепа

член 4

Всеки, по-специално актьор в младежка политика, в рамките на обхвата на дейностите си и компетенциите, ще подкрепи социалното овластяване на младите хора по начин, определен в Закона, стратегията и другите инструменти за политика за младежта.

Принцип за равнопоставеност и недопускане на дискриминация

член 5

Всички млади хора са равни.

Всяко необосновано различие, направено между или всяко неравно третиране на младите хора, преки или косвени, по какъвто и да е повод, по-специално въз основа на раса, пол, националност, религиозна вяра, език, социална среда, финансова стабилност, принадлежност към политическа, синдикална или други организации, умствено или физическо увреждане, здравето, външния вид, сексуална ориентация, полова идентичност, или други действителни или предполагаеми лични черти, се забранява.

Принцип за равни възможности

член 6

Младите хора трябва да имат право на равни възможности и участие във всички сфери на живота в съответствие с техните собствени възможности и способности.

Принцип за повишаване на осведомеността относно значението на младежта и тяхната социална роля

член 7

Всеки, в частност актьор в младежката политика, трябва да насърчи и подпомогне увеличаването на осведомеността относно значението на младите хора и социалната роля на младите хора чрез прилагане на младежка политика, социално овластяване на целите на младежкото благосъстояние, насърчаване и защита на техните интереси и потребности и създаване на възможности за активно участие в обществото.

Принцип за активно участие на младежта

член 8

На всеки, по-специално актьор в младежката политика, трябва да се гарантира, стимулираща среда и да му бъде предложена активна подкрепа в осъществяването на младежки дейности и поемане на инициатива и в целенасоченото им участие в процеси за вземане на решения и в изпълнение на решения, които допринасят за личното и социално развитие на младежите, при получаване на пълна информация на младите хора.

Принцип на младежка отговорност и солидарност

член 9

Младите хора трябва активно да допринасят за изграждането и поддържането на социални ценности и за развитието на техните общности, особено чрез различни форми на доброволчески дейности, и да изразят солидарността между поколенията и активно да работят върху създаването на условия за равно и пълноценно участие във всички аспекти на социалния живот на младите хора с увреждания, млади хора от малцинства и всички други лица и социални групи, които могат да бъдат изложени на риск от дискриминация, в това число и дискриминационно поведение.

III. Национална стратегия за младежта

член 10

Стратегията означава документ, одобрен от правителството, по предложение на Министерството, в който се посочва по-специално: активното участие на младите хора в обществения живот, предоставяне на упражняването на правото на младите хора до равни възможности, младежка информация, насърчаване и утвърждаване на толерантността, демокрацията и изключителни постижения на младите хора, насърчаване и развитие на формално и неформално образование, насърчаване и стимулиране на заетостта и самонаемането на млади хора и младежкото предприемачество, подобряване на безопасността на младите хора, устойчивото развитие и здравословна околна среда, опазване и подобряване на здравето на младите хора и други дейности и области от значение за младите хора.

член 11

Стратегията се приема за период от десет години.

Младите хора, Министерството, министерствата, отговорни за специализираните области в сектора на младежта и всички други участници в младежката политика ще участват в разработването и прилагането на стратегията.

Министерството насочва и следи за изпълнението на стратегията на местно ниво.

Актьорите в младежката политика действат в съответствие с принципите на стратегията.

Финансовите средства за осъществяване на стратегията

член 12

Средствата за изпълнение на стратегията ще бъдат осигурени в бюджета на Република Сърбия, както и бюджета на автономната провинция и самоуправляващите се области, както и от други източници, в съответствие с изискванията на Закона.

В съответствие със стратегията, автономната провинция и самоуправляващите се области разработват планове за действие за изпълнение на стратегията на тяхната територия, и предвиждат в своите бюджети средства за изпълнението на тези планове.

Автономна провинция и самоуправляващите се области изпращат доклада за изпълнението на Стратегията и плановете за действие на техните територии, най-малко веднъж годишно по искане от Министерството.

III. Сдружения, които изпълняват младежки дейности

Сдружения на младите хора и за младите хора

член 13

За целите на провеждането на младежки дейности, подобряване на условията за личностно и социално развитие на младите хора в зависимост от техните нужди и възможности и за целите на включване на младите хора в обществения живот на общността и тяхното информиране, могат да бъдат създавани сдружения на младите хора и сдружения, които работят в полза на младежите, в съответствие със закона, регламентиращ създаването и правния статут на сдруженията.

Сдруженията, посочени в параграф 1 от настоящия член, се записват в регистъра на сдруженията, съхраняван от отговорния орган, в съответствие със закона.

Сдружения на младите хора означава всяка асоциация, записана в регистъра, която работи в съответствие със законодателството, регулиращо създаването и правния статут на сдруженията, чието членство е не по-малко от две трети от млади хора и чиито цели или сфера на дейност са насочени към младите хора в съответствие с този закон.

Сдружения за младите хора означава всяко друго сдружение, записано в регистъра, което работи в съответствие със законодателството, регулиращо създаването и правния статут на сдруженията, и чиито цели или сфера на дейност са насочени, наред с други неща, върху младите хора, в съответствие с този закон.

Младите хора също могат да установяват неформални сдружения, чиито цели или сфера на дейност се фокусират върху младите хора, в съответствие с този закон, и които извършват дейност в съответствие с изискванията на Закона за управление на установяването и правния статут на сдруженията.

Федерации на сдруженията на младите хора и за младите хора

член 14

Всички регистрирани сдружения на младите хора и такива, които работят в полза на младите хора могат, за постигане на общите цели и интереси, да формират федерации, чиито цели и сфера на дейност са насочени към младите хора (наричани по-долу: федерации).

Съответните разпоредби на закона, уреждащ създаването и правния статут на сдруженията, се прилагат за създаване, записване в регистъра и действие на федерациите.

Статутът на представителна федерация (наричана по-нататък: Представителна федерация) трябва да има всяка федерация, състояща се от най-малко 60 регистрирани сдружения, посочени в член 13 от него и федерации, посочени в параграф 1 от настоящия член, чието седалище се намира на територията на най-малко две трети от областите в Република Сърбия и които са извършвали младежки дейности в няколко от самоуправляващите се области в продължение на най-малко две години, и които имат най-малко 2000 индивидуални членове, регистрирани, от които най-малко две трети са млади хора.

Въз основа на данните, които поддържа, в съответствие с този закон, Министерството издава на такава федерация сертификат за съответствие с условията, посочени в параграф 3 от настоящия член.

Представителна федерация представлява своите членове и действа в техен интерес, предлага кандидати за Младежкия съвет и участва в процеса на разработване и прилагане на стратегията и други документи, свързани с политиката за младежта.

Поддържането на данни

член 15

Министерството поддържа съвместни досиета на сдружения и федерации, посочени в членове 13 и 14 от този закон въз основа на данните, получени от органа, отговорен за техния регистър и въз основа на данните, предоставени от сдруженията, за да може да се извършва организиран и систематичен мониторинг на състоянието на младежкия сектор и да се следи за изпълнението на младежката политика и финансирането на програми и проекти от обществен интерес в областта на младежкия сектор в съответствие с настоящето.

Данните, посочени в параграф 1 на този член трябва да съдържат следното:

- Наименование на сдружението, седалище и адрес на управление;
- Дата на създаване на сдружението;
- Зона на действие;

- Цели, върху които се основава сдружението;
- Лични данни, т.е. номер на паспорта и страната, издаваща паспорта на представителя на сдружението;
- Членство в асоциации;
- Общ брой на членовете на сдружението;
- Брой на членовете на възраст 15 до 30.

Съдържанието и начинът на поддържане на такива съвместни досиета, посочени в параграф 1 от настоящия член, се определят от министъра, отговарящ за въпросите на младежта (по-нататък наричан: министър).

IV. СЪВЕТ, МИНИСТЕРСТВО И АГНЦИЯ ЗА МЛАДЕЖТА

Младежки съвет

член 16

По предложение на Министерството и в съответствие с нормативните актове, регулиращи работата на правителството, правителството формира младежки съвет като консултативен орган за започване и хармонизиране на дейностите, свързани с разработването и прилагането на политиката за младежта и предлага мерки за подобряването ѝ.

Младежкия съвет се състои от представители на правителствения орган, занимаващ се с области от интерес за младите хора в рамките на своите портфейли, правителствен орган на автономната провинция, отговарящ за въпросите на младежта, федерации и асоциации от членове 13 и 14 от настоящия регламент, младежки клубове, съвместно представителство на националните съвети от малцинства, и признати експерти.

Представители на младите хора са не по-малко от една трета от членовете на Младежкия съвет, идващи от сдружения и федерации, образувани съгласно членове 13 и 14 на настоящия закон.

Младежки съвети на автономна провинция и младежки съвети от самоуправляващите се области

член 17

За целите на хармонизирането на дейностите, свързани с прилагането на политиката за младежта, на територията на автономната провинция и самоуправляващите се области, на компетентния орган на автономната провинция и на компетентния орган на самоуправляващите се области, могат да установят един провинциален, градски и общински младежки съвет.

Младежка служба

член 18

За целите на осигуряване на условия за активно включване на младите хора в живота и дейността на социалната общност, овластяване на младите хора, осигуряването на подкрепа за организиране на различни социални дейности на младите хора, обучение и творческа изява на нуждите на младите хора, самоуправляващите се области могат, в рамките на своите правомощия, нужди и капацитет да създадат Младежка служба.

Службата за младежта се финансира от бюджета на самоуправляващите се области и други източници в съответствие с изискванията на Закона.

Дейностите, посочени в параграф 1 от настоящия член, се прилагат въз основа на стратегията и местните планове за младежки дейности.

Агенция за младежта

член 19

Една агенция може да бъде създадена за целите на прилагането на младежки програми, в съответствие с младежките програми на Европейския съюз, в съответствие с отделен закон.

V. ФИНАНСИРАНЕ НА ПРОГРАМИ И ПРОЕКТИ от обществен интерес към младежкия сектор

член 20

Средствата за програми и проекти от обществен интерес в сектора на младежта на финансиране се заделят в бюджета на Република Сърбия, и тези средства трябва да се използват за:

- 1) осигуряване на условия за развитието и усъвършенстването на младежки дейности чрез насърчаване на младите хора да участват активно в обществените процеси;
- 2) насърчаване на сдруженията на младите хора, асоциации за млади хора, както и федерации да участват в изпълнението на младежки дейности и цели от стратегията;
- 3) информирането на младите хора по въпроси, които са от значение за младите хора и издаване на публикации от значение за младите хора;
- 4) стимулиране на кариерното ориентиране и консултиране на младите хора, както и организиране на обучения, семинари и събития, които са от значение за заетостта, самонаемането и предприемачеството на младите хора;
- 5) насърчаване на неформалното образование на младите хора в сектора на младежта и развитието на качеството на неформалното образование на младите хора;
- 6) социално овластяване на младите хора, особено чрез насърчаване на доброволчеството и работата с младежи и изграждане на капацитет на младежките сдружения;
- 7) насърчаване на младите хора да прекарват активно и качествено свободното си време и насърчаване на здравословен и безопасен начин на живот, както и удовлетворяване на потребностите на младите хора в областта на културата;

8) насърчаване на младежки дейности в сектора на младежта на местно ниво чрез подкрепа на прилагане на местни планове за действие за младите хора, както и програми и проекти на местни младежки служби;

9) провеждане на изследвания за позицията и нуждите на младите хора в Република Сърбия;

10) внедряване и популяризиране на международното сътрудничество в сектора на младежта;

11) подкрепа на млади таланти чрез награди, стипендии и подобряване на уменията на ученици и студенти.

За целите на финансиране на подкрепата за млади таланти чрез награди, стипендии и допълнително обучение на ученици и студенти, средствата се осигуряват от бюджета на Република Сърбия в рамките на бюджета на фонда, създаден от правителството за такива цели (по-нататък: фонд за млади таланти), в съответствие с изискванията на Закона за регулиране на бюджетната система

Финансиране и съфинансиране на програми и проекти от обществен интерес в сектора на младежта

член 21

Финансирането и съфинансиране на програми и проекти от обществен интерес в областта на младежкия сектор, посочени в член 20, параграф 1, точки 1-10, на този закон, се адресират чрез финансиране или съфинансиране на програми и проекти, изпълнявани от носителите на програмите и проектите, както следва:

1) сдружения на млади хора, сдружения за младите хора, федерации;

2) местните органи на самоуправление;

3) институции, научни институти, както и други юридически лица със седалище в Република Сърбия.

Подкрепа на млади таланти, посочено в член 20 параграф 1, точка 11, на този закон се осъществява чрез финансови субсидии за ученици и студенти в съответствие с условия, определени в рамките на този закон.

Носителите на изпълнението на програмите и проектите от обществен интерес в областта на младежта, финансиран или съфинансиран в съответствие с разпоредбите на този закон, не могат при същите условия да изпозват средства, отпуснати от Република Сърбия, автономна провинция или самоуправляващите се области.

Условия за финансиране , съфинансиране и изпълнение на програма и проект

член 22

Носителите на програми и проекти, посочени в член 21, точки 1) и 3) на този закон трябва да бъдат регистрирани на територията на Република Сърбия в съответствие със закона.

Носителите на програми и проекти, посочени в член 21, алинея 2), трябва да регистрират младежка служба.

Бенефициенти на Фонда за млади таланти трябва да бъдат граждани на Република Сърбия или да имат статут на бежанец с право на постоянно или временно пребиваване в Република Сърбия и да отговарят на други изисквания, определени в акта за създаване на по-горе споменатия бюджетен фонд.

Финансирането или съфинансиране на програми и проекти, посочени в член 21 от този закон, се извършва въз основа на публична покана за представяне на предложения, в съответствие с предвидените средства в Република Сърбия за финансиране в полза на обществения интерес в рамките на младежкия сектор.

За експертна оценка на представените програми и проекти, предложени да бъдат финансирани, както е посочено в член 20, параграф 1, точки 1-10 от настоящите разпоредби

Министър издава решение за формиране на специална работна група - комисия, в съответствие с правилата за държавната администрация.

По предложение на Комисията, посочена в параграф 5 от настоящия член, министърът определя какви програми и проекти от обществен интерес в областта на младежкия сектор ще се финансират или съфинансират от бюджета на Република Сърбия.

В официалния сайт, Министерството публикува списък на всички участници в процедурата, одобрени програми и проекти, включително и сумите на одобрените средства, както и в списъка на одобрените стипендии и награди, както е посочено в член 21, параграф 2 от настоящия закон.

член 23

Министерството сключва договор за изпълнение с притежателя на съответната програма и проект в интерес на младите хора в сектора на младежта, както е посочено в член 20 от настоящия закон.

Ако програмата или притежателя на проекта не отговорят на поканата за сключване на споразумението в рамките на 15 дни от получаване на поканата, то се счита че предложението е отхвърлено.

Притежателят на одобрената програма или проект трябва да представи доклад за програмата или напредъка на проекта и разходите на средствата по искане на Министерството, но не по-малко от два пъти годишно.

Министърът може да се прекрати по-нататъшно финансиране на програма или проект, ако одобреният изпълнител не представи такъв доклад в рамките на определен период от време.

В случай, че средствата се използват за цели, различни от тези, за които те са били отпуснати, притежателят на одобрена програма или проект, възстановява цялата присъдена сума.

Притежателят на одобрена програма или проект, пази архивите с документите, свързани с изпълнението на програмата или проекта, в съответствие с изискванията на Закона.

член 24

Министърът уточнява начина за одобряване на програмите и предоставяне на средствата, външен вид и съдържание на формуляра за кандидатстване и документацията да бъде представен с проекта или предложението за програма, съдържанието и външния вид на програма или проект, доклади за напредъка, начин и мониторинг на изпълнението на одобрен програми или проекти.

Удовлетворяване на потребностите и интересите на младите хора в сектора на младежта в автономна провинция

член 25

Финансирането на потребностите и интересите на младите хора в автономната провинция трябва да бъде в съответствие с интересите и потребностите на автономната провинция и икономическата ѝ мощ и се използва за:

- 1) осигуряване на условия за участието на младите хора в разработването и изпълнението на плана за младежта на провинцията;
- 2) насърчаване на младите хора да участват активно в социалните процеси чрез насърчаване и подкрепа на младежки дейности на територията на автономната провинция;
- 3) насърчаване на сдруженията на младите хора, сдружения за младите хора, както и федерации да участват в изпълнението на политиката за младежта, включително изграждане на капацитет на младежки сдружения на територията на автономната провинция;
- 4) организиране на обучения, семинари, конференции и събития в областта на младежката политика на специален интерес за автономната провинция.

Средствата за удовлетворяване на потребностите и интересите на младите хора, посочени в параграф 1 от настоящия член, се предоставят в самостоятелния бюджет на автономната провинция.

Компетентният орган на автономната провинция конкретизира изискванията и начина за отпускане на средства от бюджета на автономната провинция, т.е. одобрение на проекти, насочени към нуждите и интересите на младите хора на територията на автономната провинция, както и начина на публикуване на информация за програмите и проектите, предложени за финансиране, одобрени програми и проекти и изпълнение.

Удовлетворяване на потребностите и интересите на младите хора в областта на младежта сектор в самоуправляващите се области

член 26

Финансирането на потребностите и интересите на младите хора в органите на местното самоуправление трябва да бъде в съответствие с интересите и нуждите на самоуправляващите се области и неговата икономическа мощ, и се използва за:

- 1) насърчаване на младите хора да участват активно в социалните процеси чрез насърчаване и подкрепа на младежки дейности, работа с младежта и неформалното образование на територията на самоуправляващите се области;
- 2) насърчаване на сдруженията на младите хора, асоциации за младите хора, както и федерации да участват в изпълнението на политиката за младежта, включително изграждане на капацитет на младежки сдружения на територията на самоуправляващите се области;
- 3) създаването и функционирането на Службата за младежта, младежки клубове, младежки центрове и други подобни;
- 4) дейности на институции, чрез които са насочени към обществен интерес в областта на младежкия сектор, и които са били основани от самоуправляващите се области;
- 5) създаване на условия за участие на младите хора в подготовката и изпълнението на местни планове за действие за младите хора;
- 6) създаване на условия за младите хора да прекарват активно и качествено свободно време, ангажирани в спорта, здравословен и безопасен начин на живот, изпълнение на доброволческите дейности, организиране на обучения, семинари и събития, които са от значение за заетостта и уменията за подобряването на живота на младите хора, както и за удовлетворяване на потребностите на младите хора в областта на културата,
- 7) в подкрепа на дейности и проекти, насърчаващи устойчивото развитие и опазването на околната среда.

Средствата за удовлетворяване на потребностите и интересите на младите хора, посочени в параграф 1 от настоящия член, се осигуряват от бюджета на самоуправляващите се области.

Компетентният орган от самоуправляващите се области трябва да конкретизира изискванията и начина за отпускане на средства от бюджета на самоуправляващите се области, т.е. одобрение на проекти за потребностите и интересите на младите хора на територията на самоуправляващите се области на държавното управление, както и начина на публикуване на информация за програмите и проектите, предложени за финансиране и одобрени програми и проекти.

VI. Мониторинг на изпълнението

член 27

Изпълнението на този закон, се следи от Министерството.

VII. Преходни и Заключителни разпоредби

член 28

Правилата, свързани с прилагането на този закон, посочен в член 15, параграф 3, и член 24 от настоящия регламент, се приемат в рамките на шест месеца от датата, на влизане в сила на този закон.

член 29

Този закон влиза в сила на осмия ден от датата на обнародване в "Държавен вестник на Република Сърбия", и неговото прилагане започва след изтичането на срок от шест месеца от влизането му в сила.